

УДК 711.4

СТАЛИЙ РОЗВИТОК МІСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Автор – Анна Димківська¹, студ. гр. ТБК-21

Науковий керівник – к. т. н., проф. каф. архітектури Ольга Разумова²

¹masolpochta@gmail.com, ²o.v.raz888@gmail.com

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

Розвиток – це завжди зміни. Питання лише в кращу чи гіршу сторону. У минулому людина лише зрідка замислювалася про негативний вплив своїх дій на навколишнє середовище, що призвело до глобальних катастроф, з якими мають боротись нинішні покоління.

Головна ідея концепції «сталого розвитку» – зміни, які задовольняють потреби сьогодення, не повинні зменшувати можливість задовольняти потреби суспільства у майбутньому.

У 2015 році Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй ухвалила Цілі сталого розвитку (2015–2030) і пояснила яким чином вони є з'єднаними та неподільними між собою для досягнення сталого розвитку на глобальному рівні. 17 цілей стосуються глобальних викликів, включаючи бідність, нерівність, зміну клімату, погіршення навколишнього середовища, мир і справедливість.

У 1987 р. Міжнародна комісія з довкілля і розвитку підготувала доповідь «Наше спільне майбутнє», в основі якої лежала концепція «сталого розвитку», що містить у собі три взаємопов'язані платформи, а саме: екологічну, економічну та соціальну [7].

Таблиця

Складові сталого розвитку

<i>Екологія</i>	<i>Суспільство</i>	<i>Економіка</i>
Раціональне використання природних та енергоресурсів	Формування свідомого відношення до якості життя	Забезпечення фінансової стійкості
Впровадження сучасних екологічних ресурсозберігаючих технологій	Покращення умов праці	Стабільний розвиток бізнесу
Екологічне правосуддя	Забезпечення професійного розвитку	Ефективна інвестиційна діяльність

Як підкреслює Гро Гарлем Брундтланд в передмові до доповіді ООН «Наше спільне майбутнє»: «Довкілля не існує в ізоляції від людської діяльності, від потреб і бажань людей... Довкілля – це місце нашого життя, а розвиток – це наші дії щодо поліпшення нашого добробуту в ньому. Обидва ці поняття нероздільні» [1].

Принципи сталого розвитку отримали конкретизацію вже в 1992 р. на конференції ООН з навколишнього середовища та розвитку в Ріо-де-Жанейро, де були присутні делегації урядів 179 країн світу. Світ зміг об'єднатись й прийняти важливу й відповідальну програму, ціль якої є скорочення бідності, захист планети та забезпечення того, щоб до 2030 року усі люди жили в мирі і достатку.

На жаль, на території України з лютого 2014 року почались військові напади зі сторони росії, а з 24 лютого 2022 року – повномасштабна війна. Ці жакливі події безперечно впливають на всі аспекти життя не тільки громадян України, а й всього світу. Відсутність миру та безпеки в нашій країні сповільнює та унеможлиблює сталий розвиток. Тому що, саме мир є однією з найголовніших умов сталого розвитку. За словами Генерального секретаря ООН Антоніу Гутерреша під час його візиту до Києва, війна за відносно короткий час перетворила Україну в «епіцентр нестерпних страждань і болю» [3].

Війна в Україні болоче уразила майже всі цілі «парадигми» сталого розвитку. Велика кількість смертей та зламаних людських життів; бідність, через скорочення робочих місць, закриття чи знищення підприємств; загроза дефіциту продуктів, через викрадення врожаю зерна російською армією та мінування українських полів, що ускладнює процес посіву; забруднення навколишнього середовища та зруйнування міст та сіл, що залишило людей без власних домівок, через вибухи та пожежі – все це наслідки війни, яка досі триває й заважає розвиватися нашій країні.

Через важкий час в Україні Ціль 11 Сталого розвитку, що звучить як «Сталий розвиток міст та спільнот» наразі в катастрофічному стані. З початку вторгнення російських військ в Україну було зруйновано понад 143 тисяч об'єктів інфраструктурі. Більш за все постраждали Донецька, Київська, Луганська, Чернігівська та Харківська області [5].

На жаль, жакливі події, через які багато будинків та міста були знищені, вже сталися. Однак, завдяки підтримці та фінансуванню інших країн, у нас є можливість побудувати нові комфортні та сучасні міста.

Ціль 11 спрямована саме на вдосконалення підходів до містобудування, управління та розвитку міст і громад. Зробити міста стійкими означає створити можливості для гідної праці та відкрити двері для бізнесу, що створить нові робочі місця, безпечне та доступне житло та побудову стійких суспільств. Він передбачає інвестиції в громадський транспорт, створення зелених громадських зон.

Через сталий розвиток, популяризацію мегаполісів, інтерес до якості життя та фокус на екологію була розроблена концепція компактного міста. Зараз вже зрозуміло, що міста не можуть розростатися нескінченно — через це падає рівень життя, зростають затори на дорогах, погіршується екологія [4].

Компактне міське середовище має чотири ключові характеристики:

1. Висока щільність.
2. Середня поверховість.
3. Змішане використання будівель і територій.
4. Пріоритет на переміщення пішки та на громадському транспорті.

Щоб запобігти розповзанню міст, густота міського населення повинна становити не менше 15 тисяч осіб/км². Висока концентрація мешканців передбачає і високу щільність забудови: тоді ми маємо справу з ефективним розміщенням житла, об'єктами комерційної інфраструктури та іншими об'єктами на міських територіях. Більше ущільнення дозволяє чітко розмежувати природні та урбанізовані території.

Найбільш комфортне для людини середовище вдається створити при висоті будівель від 4 до 7 поверхів. Середньоповерхові будинки викликають у людини відчуття гармонії та безпеки. Середньоповерхові квартали досить низькі, що дає змогу потрапляти сонячному світлу навіть на перший поверх. Тим часом, як у багатоповерхівках, які розташовані близько один до одного, нижні поверхи опиняються в тіні.

Змішане використання будівель і територій означає поєднання кількох функцій окремої земельної ділянки чи будівлі. Завдяки цьому більшість жителів матимуть змогу діставатися до роботи не більше 40 хвилин, а до магазинів пішки. Такий тип забудови сприяє розвитку місцевої економіки та створенню робочих місць.

Через високу густоту населення збільшується навантаження на транспортну інфраструктуру. Саме тому громадський транспорт найефективніший. Крім того, повинні бути створені умови для кожного виду пересування, включаючи пішохідний та велосипедний, що призведе до зменшення необхідності в особистому автомобілі [4].

Також важливо не забувати, про те, що всі міста різні й до кожного має бути свій підхід відбудови. Через військові напади на території України було знищено багато малих міст. На жаль, в багатьох таких містах був слабо розвинений бізнес і майже не було конкуренції. Саме тому, під час відбудови важливо надати увагу на розвиток інфраструктури, яка буде включати в себе все: вирощування квітів, створювання екопарків, зон для туризму, зон для відпочинку та дозвілля, догляд за дітьми та людьми похилого віку силами громадських організацій. Завдяки наданню нових робочих місць і гідної заробітної плати, це призведе до покращення рівня життя в малих містах [8].

Висновок та висновки. Таким чином, сталий розвиток – це велика цінність, яка має вагомий вплив на всі сфери життя для комфортного й безпечного майбутнього. Якщо не розвиватися, а зупинитись на певному етапі, життя стане тяжким та виснажливим. На відновлення України після

закінчення російської військової агресії знадобиться багато часу, ресурсів та людських знань. На жаль, без жодних сумнівів, це буде дуже нелегкий процес, але з виправданим результатом.

1. Всі Цілі Сталого Розвитку, безперечно, пов'язані між собою та мають вагомий вплив один на одного.

2. Для подальшого глобального розвитку всьому світу потрібно об'єднатись й досягти миру та справедливості.

3. Перевернути події у свій бік й використати можливість найефективнішої відбудови країни завдяки продуманим крокам для більш зеленої, інклюзивної та справедливої України.

4. Концепція сталого розвитку зазнала тривалої еволюції і продовжує розвиватися у руслі нових глобальних викликів.

Список використаних джерел

1. Брундтланд Г. Г. Доповідь «Наше спільне майбутнє».
2. Буркінський Б. В., Степанов В. Н., Харічков С. К. Економіко-екологічні засади регіонального природокористування та розвитку ІПРЕЕІ НАН України. Одеса : Фенікс, 2005. 575 с.
3. ООН в Україні: URL: <https://ukraine.un.org/uk/about/about-the-un>
4. Разумова О. В. Концепція сталого розвитку сучасного міста при реконструкції будинків перших масових серій. *Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури*. 2017. № 2. С. 227–228.
5. Видання Район. Еко: URL: <https://eco.rayon.in.ua/news/562133-rosiya-zruynuvala-v-ukraini-mazhe-144-tisyachi-budinkiv>
6. United Nations Development Programme. URL: <https://www.undp.org/sustainable-development-goals/sustainable-cities-and-communities>
7. Ханова О. В., Скібіна С. О. Сталий розвиток країн ЄС : методика й індикатори оцінювання. *Проблеми економіки*. 2017. № 3. С. 20–32.
8. Савицький М. В., Большаков В. І., Разумова О. В. Сучасні напрями сталого містобудівництва. Під заг. ред. д-ра техн. наук, проф. М. Савицького. Дніпро : ФЛП Обласов В. А., 2020. 259 с.